

“Allah beni yaratırken, bana mı sordu?”

“Allah beni yaratırken, bana mı sordu?”

1- Sorunun Kendisi Hatalıdır.

Bu soru baştan sona **mantık dışı bir varsayıma** dayanır. Çünkü “Allah beni yaratırken bana mı sordu?” diyen kişi, farkında olmadan şunu kabul etmiş olur: “*Ben yaratılmadan önce vardım ki, bana soru sorulabilirdi.*” Hâlbuki bu, kendi içinde çelişen bir iddiadır. Zira **sorulabilmek için önce var olmak gerekir**. Yokluk, muhatap olamaz; irade kullanamaz; tercih bildiremez. Var olmayan bir şeye soru sormak, cevap beklemek veya rıza aramak, aklen de mantıken de imkânsızdır.

Dolayısıyla burada bir zulüm, bir eksiklik veya bir haksızlık yoktur. Çünkü **sorulamayan bir varlığa sorulmadığı için itiraz edilemez**. Sorunun kendisi, imkânsız bir durumu mümkün saydığı için düşmektedir. Allah’ın insana sormadığı şey yaratılıştır; çünkü yaratılış sorulabilir bir fiil değildir. Sorulan şey, yaratıldıktan sonra başlar: nasıl yaşayacaksın, neyi seçeceksin, hangi yolu tutacaksın? İrade ve sorumluluk tam da burada devreye girer.

2- Velev ki yaratılmadan önce insana sorulsaydı

Velev ki insan yaratılmadan önce kendisine şöyle denilseydi: “Seni yokluktan varlığa çıkaracağım. Varlığın lezzetini tattıracağım. Sana akıl ve şuur vereceğim. Kısa bir hayatta seni imtihan edeceğim; gücünün yetmeyeceği hiçbir yük yüklemeyeceğim. Başarırsan ebedî cennet, kaybedersen ebedî cehennem vereceğim.” Böyle bir teklif karşısında asıl soru şudur: **Varlığın tadını bir kez aldıktan sonra kim ‘Beni tekrar yok et’ demeyi seçerdi?** Hiç kimse.

Çünkü yoklukta ne lezzet vardır ne kazanım ne de anlam. Hiçlik, hiçbir şey vaat etmez. Buna karşılık varlık, başlı başına en büyük nimettir. İnsan, varlığın zerresini bile tattıktan sonra yokluğu istemezken, nasıl olur da **ebedî varlık ve ebedî saadet** teklifine “hayır” diyebilir? Bu, insan fitratına bütünüyle aykırıdır.

Zaten Kur’ân’ın haber verdiği **Elest Bezmi** bu hakikati ifade eder: “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” sorusuna verilen “Evet, şahidiz” cevabı, bir zorlamanın değil; fitratın ikrarıdır. İnsan, hayatı reddetmeye değil; varlığı ve hakikati kabule meyyal yaratılmıştır.

Netice açıktır: Allah insana zulmetmemiştir. Yokluğu değil, varlığı vermiştir. Yük değil, imkân; mecburiyet değil, tercih tanıdığıdır. Bu yüzden insan cehenneme zorla götürülmez; **oraya kendi tercihiyle gider**.

3- Bir şeyin sahibine şu sorulmaz:

Bir şeyin sahibine şu soru sorulmaz: **“Kendi mülkünde niçin böyle tasarruf ettin?”** Çünkü mülkiyet, tasarruf hakkını da beraberinde getirir. İnsan ise kendisinin sahibi değildir. Kendini yaratmamıştır; varlığını, aklını, bedenini, kabiliyetlerini ve hatta nefesini bile seçmemiştir. Bunların hiçbiri onun tercihiyle ortaya çıkmamıştır. Dolayısıyla insan, sahip değil; **emanetçidir**.

Mülk Allah’ındır. Mülkün gerçek sahibi, onun nasıl yaratılacağına, ne maksatla var edileceğine ve hangi kanunlara tâbi olacağına karar verme hakkına sahiptir. Emanetçi olanın vazifesi ise, mülkün sahibine hesap sormak değil; kendisine verilen emaneti nasıl kullandığını sorgulamaktır. Bu sebeple “Niçin beni böyle yarattın?” itirazı, hak talebi değil; **mülkiyet iddiasıdır**. Hâlbuki insana verilen şey mülk değil, imtihandır; tasarruf hakkı değil, tercihtir.

4- Adalet açısından bakalım

Allah hiç kimseye “Seni yarattım ve mecburen cezalandıracağım” demez. Böyle bir şey ne ilâhî adaletle bağdaşır ne de Kur’ân’ın ortaya koyduğu hakikatle. Bilakis insan yaratılır; ardından akıl verilir, doğru ile yanlış ayırt edebilecek bir şuur bahşedilir. Peygamberler gönderilir, kitaplar indirilir, hak ile bâtıl defalarca açıklanır ve insan uyarılır. En önemlisi de **seçim hakkı tanınır**. Yani insan, kör bir mecburiyetin değil, bilinçli bir tercihin muhatabıdır.

Bu yüzden cehenneme giden yol **yaratılışla değil**, tercihle açılır. İnsan oraya zorla sürüklenmez; **bilerek, isteyerek** ve çoğu zaman **inatla** yürür. Hak kendisine gösterildiği hâlde yüz çeviren, uyarıldığı hâlde direnen ve tercihini küfürden yana kullanan kimse, neticeye kendi iradesiyle ulaşır. İşte ilâhî adalet tam da burada tecelli eder: Kimseye zulmedilmez; herkes kendi seçiminin karşılığını görür.

5- Varlık hayr-ı mahzdır, yokluk ise şerr-i mahzdır.

Varlık **hayr-ı mahzdır**, yokluk ise **şerr-i mahzdır**. Çünkü varlıkta hayat vardır, imkân vardır, kazanım vardır; yoklukta ise mutlak mahrumiyet vardır. Bir doktor, bilinci kapalı bir hastayı ameliyat eder, hayata döndürür. Hastaya önceden sormaz; çünkü hasta yok hükmündedir, karar verecek durumda değildir. Ama hasta kendine geldikten sonra sorar: **“Tedaviye uyacak mısın?”**

Hiç kimse doktora şunu demez: *“Beni hayata döndürürken bana mı sordun?”* Çünkü herkes bilir ki **hayat sorulacak bir yük değil, verilecek bir nimettir**. Asıl soru, hayat verildikten sonra başlar. Tedaviye uymak mı, reddetmek mi? İyileşmeye gitmek mi, hastalığı seçmek mi?

İşte yaratılış da böyledir. Allah insana varlığı verir; çünkü varlık hayr-ı mahzdır. Yokluğu teklif etmez; çünkü yokluk şerr-i mahzdır. Sonra insana akıl verir, irade verir, yol gösterir ve sorar: **“Bu varlığı nasıl kullanacaksın?”** Cennet, tedaviye uymanın neticesidir; cehennem ise

hayata verilen nimeti reddetmenin sonucudur. Zulüm yoktur; **tercihin karşılığı vardır.**

6- Şikâyet eden de varlığın içinden konuşmaktadır.

Şikâyet eden de varlığın içinden konuşmaktadır. Bu itirazı dile getiren kişi, farkında olmadan büyük bir çelişkiyi seslendirir: Varlığın verdiği nimetlerle konuşur, fakat varlığa itiraz eder. Akıl, ancak varlıkla işler; dil, ancak varlıkla konuşur; şuur, ancak varlıkla fark eder. Yoklukta ne düşünce vardır, ne soru, ne de itiraz. Yokluk suskundur; çünkü hiçbir imkân barındırmaz.

Bu sebeple “Niçin yaratıldım?” diyen kişi, yaratılmanın kazandırdığı aklıyla düşünmekte, yaratılmanın verdiği diliyle konuşmakta ve yaratılmanın bahsettiği şuurla sorgulamaktadır. Yani itirazın kendisi bile, inkâr ettiği nimetin içinde yapılmaktadır. Bu durum açıkça şunu gösterir: **Varlık bir yük olsaydı, ona dayanarak itiraz da mümkün olmazdı.** Demek ki itirazın varlığı bile, varlığın **hayır olduğuna sessiz bir şahadettir.**

O hâlde aslında şunu demen gerekmez miydi: **“Ben var olduğum için şikâyet edebiliyorum; demek ki varlık bir nimetmiş.”** Çünkü yoklukta ne itiraz edilir, ne sorgulanır, ne de şikâyet edilir. Şikâyet edebilmek bile bir imkândır; o imkânın adı **varlıktır.** Akıl çalışıyorsa, dil konuşuyorsa, şuur fark ediyorsa, bunların hepsi varlığın hediyesidir. Bu hediyelerle varlığa itiraz etmek, nimeti kullanarak nimeti inkâr etmektir.

Öyleyse mesele “Niçin yaratıldım?” değil; **“Bana verilen bu varlığı nasıl değerlendirmeliyim?”** sorusudur. Çünkü varlık, şikâyetin sebebi değil; şikâyetin bile imkânıdır. Ve imkân veren şey, yük değil; **hayr-ı mahzudur.**